

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)
The Movement for Quality Government in Israel
الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

26.8.2025 ; ב' באלול תשפ"ה

לכבוד,

גדעון סער שר החוץ משרד החוץ ירושלים	חה"כ מירי רגב שרת התחבורה והבטיחות בדרכים משרד התחבורה והבטיחות בדרכים ירושלים	חה"כ בנימין נתניהו ראש ממשלת ישראל משרד ראש הממשלה ירושלים
---	--	--

גלי בהרב-מיארה היועצת המשפטית לממשלה משרד המשפטים ירושלים	חה"כ יריב לוין ממלא מקום שר הפנים משרד הפנים ירושלים
---	--

הנדון: השתתפות ממשלת ישראל במימון וארגון טיסות לאומן

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה"), אנו מתכבדים לפנות אליכם כדלהלן:

התגייסות ממשלת ישראל למימון והסדרת נסיעת מתפללים לאומן

- ביום 21.8.2025 פורסם בתקשורת כי ראש ממשלת ישראל כינס ישיבה מיוחדת בנושא נסיעות מתפללים לאומן שבאוקראינה בראש השנה, בהן לוקחים חלק בשנים האחרונות עשרות אלפי חרדים. על פי הפרסומים, במוקד הישיבה ניצבו שאלת הסדרת אי-מעצרם של תלמידי ישיבות המשתמטים משירותם הצבאי, ושאלת העמדתו של מימון ממשלתי לנסיעות.
- כך, בחברה החרדית ובקרב נבחרי ציבור מהסיעות החרדיות ומהליכוד, עלה החשש לפיו **מתוך עשרות אלפי הטסים לאומן, אלפים ייעצרו בנתב"ג בשל עריקות** – דבר שעמד בבסיס פנייתם של החסידים לרוח"מ והביא לקיום הדיון.¹ מספר העריקים המועדים למעצר המדובר הוערך במעל 5,000 בחורי ישיבות.² זאת, על רקע צעדי המדינה וצה"ל לאכוף את חוק שירות בטחון [נוסח משולב], תשמ"ו-1986, לאחר שתוקפו של פרק ג'1 לחוק – שאפשר את השתמטות תלמידי הישיבות – פקע לפני כשנתיים. בתוך כך, לראש הממשלה יוחסה האמירה במסגרת הישיבה כי תלמידי הישיבות "נוסעים לתפילה ולא לטיול, צריך למצוא להם פתרון".
- סוגיה נוספת שהטרידה את הממשלה עניינה במימון והסדרת הנסיעה למתפללים.** כפי פורסם בתקשורת, בשל קשיי האופרציה שבשינוע עשרות אלפי חסידים לאוקראינה בעת המלחמה שם – מדינת ישראל

¹ ארי קלמן, "יש למצוא פתרון": רה"מ בדיון על טיסת העריקים לאומן", **i24** (21.8.2025).

² אלי קליין, "נתניהו דרש למצוא פתרון לנוסעים לאומן - בגלל צו עיכוב היציאה מהארץ", **בחדרי חרדים** (21.8.2025).

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר) The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

התגייסה לסייע בהגעת החסידים דרך מולדובה. זאת, לאחר שבעבר מולדובה עמדה על קבלת תשלום בגין חובות שהמתפללים מישראל לא שילמו והגבילה נסיעות, בצעד שהוביל את שר האוצר להעביר למדינה כ-700 אלף ש"ח בעבור כיסוי חלק מהחוב (שמקורו בהתנהלות הנוסעים).³ זאת לאחר שבחודש ספטמבר 2023 כבר הוקצו לטובת הנסיעה לאומן עוד 4 מיליון שקלים כיוצא מהחלטות ממשלה בנושא.⁴

4. כעת, כך פורסם, הממשלה פועלת להסדיר מול מולדובה את נסיעת המתפללים, ואף לממנה בסכום של

כ-10 מיליון שקלים על חשבון הציבור הרחב.⁵ במרכז מאמצי התמיכה בנסיעה לאומן עמד חה"כ אליהו רביבו אשר השקיעה את מלוא מרצו בתיאום הפעילות בין משרדי הממשלה.⁶ על פי ההחלטה המסתמנת, מימון הנסיעה יושת על תקציב משרדי רוה"מ, התחבורה, החוץ, הפנים, ומשרד ירושלים ומסורת ישראל (אשר אינו מאויש בשר), ש"יתרמו" שני מיליוני שקלים האחד.⁷

5. ברקע לדברים, יוזכר כי החל מיום 16.7.2025 פרשו שרי המפלגות החרדיות מהממשלה אך הודיעו שלא יפעלו נכון לאותו הרגע לקידום הפלתה. זאת על רקע אי העברת חוק פטור מגיוס חרדים.⁸ מאז, ממשלת ישראל נשענת על בלימת תמיכה קואליציונית של ש"ס, יהדות התורה ואגודת ישראל ("המפלגות החרדיות") בהעברת החלטותיה – ולא תופל. כלומר, ההחלטה על מימון הנסיעה הפרטית של עשרות אלפי מתפללים מהמגזר החרדי לחו"ל התקבלה שעה ששרידותה הפוליטית של הממשלה תלויה באימוניהן ורצונן של המפלגות החרדיות.

6. עוד יוזכר כי הדיון המיוחד בנושא הסדרת ומימון הנסיעות לאומן של כמה אלפי מתפללים התקיים ביום 21.8.2025, שעה שמדינת ישראל הייתה מצויה בכשל התחבורתי הגדול בתולדותיה כתוצאה מרשלנות חמורה ברכבת ישראל שהובילה לכשל מערכתי ביום 14.8.2024.⁹ כלומר, ההחלטה לממן את טיסתם הפרטית של כמה אלפי מתפללים לאירופה בתקופת החגים התקבלה שעה שכרבע מיליון ישראלים מהציבור הרחב ניצבו מול מחדל תחבורתי חמור ברחבי ישראל כולה.

הפגמים העומדים בבסיס במימון נסיעת החסידים לאומן

7. החלטת הממשלה לפעול למניעת מעצרים הצפוי של המשתמטים בנתב"ג (כלומר, ההחלטה שלא לאכוף את החוק) ולממן את נסיעתם הפרטית של כמה אלפי מתפללים על חשבון הציבור הרחב בעת מלחמה וגירעון

³ הדר קנה, "שלושה משרדי ממשלה עסוקים בארגון טיסות חסידים לקבר רבי נחמן באומן", *The marker* (21.8.2025).
⁴ הועברו ביום 19.9.2023 ארבעה מיליוני שקלים מסעיף תקציב 04.70.01 (רזרבה לעמידה במגבלה) לסעיף 04.52.11 (משרד ירושלים ומסורת) לטובת "היערכות לנסיעת ישראלים לאומן - ה.מ.". זאת בהתאם להחלטות ממשלה מס' 241 מיום 24 בפברואר 2023, מס' 511 מיום 14 במאי 2023, מס' 562 מיום 23 במאי 2023, מס' 861 מיום 30 ביולי 2023, שעניינן "יישום הסכמים קואליציוניים בשנים 2023 ואילך".

⁵ אמיר אטינגר, *X*, amirettin@ (24.8.2025).

⁶ <https://x.com/amirettin/status/1959624216694935758?t=BKpSYb2iKJ7nca3-dIVDww&s=08>

⁷ הדר קנה, "שלושה משרדי ממשלה עסוקים בארגון טיסות חסידים לקבר רבי נחמן באומן", *The marker* (21.8.2025).

⁸ הדר קנה, "10 מיליון שקל ל-40 אלף חסידים: הממשלה תשתתף במימון טיסות לאומן", *The marker* (24.8.2025).

⁹ צבי זרחיה, "ש"ס הודיעה על פרישה מהממשלה, אך לא תפעל להפלתה", *כלכליסט* (16.7.2025).

⁹ יפעת ראובן, "למה לא נעצרה אחרי הפגיעה הראשונה? איך רכבת אחת גרמה לנוק עצום", *The marker* (24.8.2025).

מעמיק, אינה רק החלטה מעוותת מבחינה מוסרית, כי אם החלטה מינהלית בלתי חוקית שדינה בטלות, כפי שיובהר להלן:

הפרת חוק שירות ביטחון ופסק הדין בבג"ץ 6198/23

8. כאמור, כחלק מהמתווה המתגבש לנסיעת החסידים לאומן, צוין כי הכוונה היא לגבש מתווה מוסכם עם צה"ל ומשרד הביטחון שיאפשר גם לחיילי הגיוס והעריקים שלא יכולים לצאת מהארץ – לטוס בכל זאת לאומן, בטענה כי מדובר בצרכי דת.
9. זאת, בניגוד לפסק דינו של בית המשפט הנכבד מיום 25.6.2024, שניתן בהרכב מורחב של תשעה שופטים בבג"ץ 6198/23 **התנועה למען איכות השלטון נ' שר הביטחון** (נבו 25.6.2024) (להלן: "**בג"ץ 6198/23**"). בפסק הדין נקבע, פה אחד, כי אין מסגרת חוקית המאפשרת להבחין בין תלמידי ישיבות ליתר המיועדים לשירות צבאי. בהתאם לכך, אין למדינה הסמכות להורות על הימנעות מגיוס ועליה לפעול בהתאם להוראות חוק שירות ביטחון.
10. מאז ניתן פסק הדין המדינה ממשיכה להימנע, הלכה למעשה, מלפעול לגיוס כללי ושוויוני כמצוות הדין. כל זאת, כאשר ברקע הדברים מלחמת "חרבות ברזל" שפרצה ביום 7.10.2023 עודה מתנהלת וממשיכה לגבות קורבנות רבים בגוף ובנפש ומסבה קושי גדול לכלל הציבור הנושא בנטל. וכפועל יוצא מכך, **גיוס חרדים לצה"ל מגלם בעת הזו צורך ביטחוני מובהק ומיידי**, ונתוני הגיוס רחוקים מלהלוך את צרכי המדינה, הצבא והשעה, וכן את היעדים שנקבעו והוצגו לבית המשפט הנכבד ואת ערך השוויון.
11. כמו כן, המדינה ממאנת לפעול ולהטיל סנקציות על משתמטים ועריקים, כך שנתוני הגיוס בפועל נמוכים ואינם מספקים את צרכי הצבא.
12. מתן היתר לעריקים לצאת מהארץ לטובת נסיעה לאומן היא בבחינת הוספת חטא על פשע מצד הממשלה, אשר גם אינה פועלת על מנת לאכוף את החלטת בית המשפט הנכבד בדבר אכיפה שוויונית של חובת הגיוס והסנקציות המושטות על מי שמפר חובה זו, וגם מממנת הטבות למי שמפרים את החוק.
13. לפיכך, מאמצי הממשלה למנוע את אכיפת החוק ולסכל את מעצרים של משתמטים, מנוגדת לחוק היבש, ונעדרת סמכות. פשיטא כי הממשלה אינה בעלת סמכות להורות לרשויות אכיפת החוק שלא לאכוף.

שימוש בכספים קואליציוניים בניגוד להנחיות הייעוץ המשפטי לממשלה בנושא

14. כאמור, ההחלטה האמורה התקבלה מתוקף הסכמה פוליטית, בדחיפת ראשי המפלגות החרדיות ובתיאום הליכוד, בשעה בה המשך כהונת הממשלה תלוי בהמשך תמיכת המפלגות החרדיות (חרף פרישתן מתפקידיהן בממשלה). תמיכה זו, כך נראה, נרכשת באמצעות מתן הטבות כספיות מכוח הסכמות פוליטיות.
15. בהתחשב בכך שראש הממשלה הגדיר במסגרת הדיון בעצמו את האוכלוסייה לה מיועדים הכספים כאלו ה"נוסעים לתפילה ולא לטיולים" לא יכול להיות ספק שהמדובר בכספים המופנים לציבור הדתי בלבד –

ומזוהים עם המפלגות החרדיות. על כן, עסקינן במימון נסיעה פרטית של כמה אלפי מתפללים מכספים בעלי אופי פוליטי וקואליציוני מהותם.

16. לעניין זה נזכיר את הנחיית הייעוץ המשפטי לממשלה מספר 1.1801 בעניין כספים קואליציוניים:

"הסכם פוליטי בעל משמעות תקציבית ישירה, הנוגע להקצאת תקציב או העברת תקציב במסגרת התנהלות שוטפת במהלך שנת תקציב [...] הוא] בין היתר הסכמים היוצרים התניה או כל קשר אחר בין תמיכה במהלך ממשלתי לבין התחייבות או החלטה בעלת משמעות תקציבית [...] יכוננו להלן "הסכמים פוליטיים"¹⁰.

17. הנחיית הייעוץ המשפטי לממשלה קובעת שעל חלוקת כספים קואליציוניים להיעשות באופן שלא יטיב עם ציבור ספציפי המזוהה עם מפלגה כזו או אחרת, ויטיב עם הציבור הרחב בלבד. בנוסף, יישום ההסכמים והוצאת הכספים צריכה להתבצע בכפוף למשפט המנהלי, ובתוך כך, בכפוף לבחינת השיקולים המשפטיים והמקצועיים הנוגעים לדבר. יודגש כי כל החלטה מנהלית, ובפרט החלטה מנהלית שבהקצאת כספים קואליציוניים, להיעשות בסבירות, בכפוף לקיומם של שיקולים ענייניים, ללא הפליה בין ציבורים שונים, ובכפוף לעקרונות המשפט המנהלי.

18. מעבר לכך, נדמה כי אין צורך להכביר במילים כדי להסביר מדוע מימון נסיעה פרטית של כמה אלפי אזרחים המשתמטים משירות צבאי לאירופה בתקופת החגים, בה בשעה שעשרות אלפי חיילי מילואים קיבלו צווי מילואים לאותה התקופה ממש; בשעה שהתחבורה הציבורית בתוך ישראל משותקת במידה רבה; ובשעה שמשבר כלכלי עומד בפתח עם העמקת הגירעון – אינה סבירה ומהווה הפליה קיצונית.

19. על כן, הקצאת הכספים לנסיעות נעשתה בניגוד מוחלט לדין המינהלי, ודינה בטלות.

20. בהערת אגב יצוין, כי ניצול תקציביהם של משרדי ממשלה בהם אפילו לא מכהן שר קבוע (משרד הפנים בראשות שר המשפטים כממלא מקום, והמשרד לענייני ירושלים שפועל ללא שר) כמנגנון ל"הלבנת" כספים קואליציוניים, ושימוש בתקציביהם כ"קופה קטנה" לצרכי הקואליציה, מקוממת וסותרת את הדין.

מימון נסיעה לחו"ל של עריקים מכספי המדינה

21. כזכור, פסיקת בג"ץ 6198/23 בעניין גיוס בני הישיבות קבעה באופן חד-משמעי כי החל מיום 1.7.2023, עם פקיעתו של פרק ג'1 לחוק שירות ביטחון, אין עוד בסיס חוקי להענקת פטור גורף מגיוס לתלמידי הישיבות. בהמשך ישיר לפסק הדין עוד נקבע על ידי המשנה ליועצת המשפטית לממשלה כי מתן הטבות או סובסידיות ממשלתיות עבור תלמידים אלו – לרבות מימון ישיר או עקיף – מהווה הפרת דין ונעשה בחוסר סמכות. הובהר כי בהיעדר בסיס חוקי לפטור מגיוס, תמיכה ממשלתית במשתמטים משירות צבאי היא בלתי חוקית.

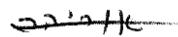
¹⁰ הנחיית הייעוץ המשפטי לממשלה מספר 1.1801 מחודש מרץ 2015 (עודכן ביום 14.3.2018), עמוד 3.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)
The Movement for Quality Government in Israel
الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

22. בענייננו, לא זו בלבד שהממשלה מבקשת למנוע את אכיפת הדין על העריקים ולמנוע את מעצרים, היא מבקשת להעניק להם הטבה כלכלית משמעותית בדמות מימון לנסיעתם לאירופה בתקופת החגים. לעניין זה יוזכר, כי לתכלית נסיעתו של אדם לחו"ל, תהא זו תפילה, טיול או נסיעת עסקים, אין כל השפעה על תחולת החוק עליו.
23. בבקשה למנוע את מעצרים של המשתמטים משירות צבאי ולממן את נסיעתם הפרטית לאירופה פועלת הממשלה להפרת הדין וחוקיה של מדינת ישראל, תוך שהיא צוחקת בפניו של הציבור המשרת.
24. אי לכך, התנועה דורשת כי תבוטל התמיכה הממשלתית במימון הנסיעה לאומן, ובפרט במימון נסיעתם של עריקים לאומן, וכי הדין ייאכף על המשתמטים משירות צבאי, לרבות מעצרים בנתב"ג.
25. נבקשכם להשיב לטענות שבמכתב זה בהקדם, ולכל המאוחר עד ליום 2.9.2025 על מנת שנוכל לבחון את המשך צעדינו בנושא, לרבות פניה לערכאות.

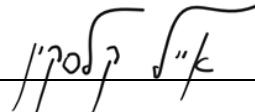
בכבוד,

אורי הס, עו"ד

ראש האגף הכלכלי

התנועה לאיכות השלטון

אייל קלסקין, עו"ד

האגף הכלכלי

התנועה לאיכות השלטון